

Energieprijzen: Commissie stelt noodinterventie voor om rekeningen voor Europeanen te verlagen

Brussel, 14 september 2022

STATE OF THE UNION 2022

De Commissie stelt een noodinterventie op de Europese energiemarkten voor om de huidige dramatische prijsstijgingen aan te pakken. De EU wordt geconfronteerd met de gevolgen van een groot verschil tussen de vraag naar en het aanbod van energie, vooral doordat Rusland zijn energiebronnen als wapen blijft gebruiken. Om de toegenomen druk op Europese huishoudens en bedrijven te verlichten, neemt de Commissie nu een volgende stap bij de aanpak van dit probleem door **uitzonderlijke maatregelen voor de vermindering van de vraag naar elektriciteit** voor te stellen, die de kosten van elektriciteit voor consumenten zullen helpen verlagen, en **maatregelen voor te stellen om de overwinsten van de energiesector te herverdelen onder de eindafnemers**. Dit vloeit voort uit eerder overeengekomen maatregelen voor het [aanvullen van de gasvoorraden](#) en het [verminderen van de vraag naar gas](#) om zich voor te bereiden op de komende winter. De Commissie blijft zich ook inspannen om de liquiditeit voor marktdeelnemers te verbeteren, de gasprijs te verlagen en de opzet van de elektriciteitsmarkt voor de langere termijn te hervormen.

De **eerste reactie om de hoge prijzen aan te pakken is het verminderen van de vraag**. Dit kan van invloed zijn op de elektriciteitsprijzen en een algemeen kalmerend effect op de markt hebben. Om de duurste uren van elektriciteitsverbruik aan te pakken, wanneer de elektriciteitsopwekking op gas een aanzienlijk effect heeft op de prijs, stelt de Commissie een **verplichting voor om het elektriciteitsverbruik tijdens bepaalde piekuren met ten minste 5 % te verminderen**. De lidstaten worden dan verplicht de 10 % van de uren aan te wijzen waarin de verwachte prijs het hoogst is, en de vraag tijdens die piekuren te verminderen. De Commissie stelt ook voor dat de lidstaten zich **als doel stellen de totale vraag naar elektriciteit tussen nu en 31 maart 2023 met ten minste 10 % te verminderen**. Zij kunnen de passende maatregelen kiezen om tot deze vermindering van de vraag te komen, met inbegrip van financiële compensatie. Een vermindering van de vraag op piekmomenten zou leiden tot een vermindering van het gasverbruik met 1,2 miljard m³ in de winter. Het verhogen van de energie-efficiëntie is ook een belangrijk onderdeel van het nakomen van onze klimaatverbintenissen in het kader van de Europese Green Deal.

De Commissie stelt ook een **tijdelijk inkomstenplafond voor "inframarginale" elektriciteitsproducenten voor**, namelijk technologieën met lagere kosten, zoals hernieuwbare energiebronnen, kernenergie en bruinkool, die elektriciteit aan het net leveren voor een prijs die lager is dan het prijsniveau dat door de duurdere "marginale" producenten is vastgesteld. Deze inframarginale producenten hebben uitzonderlijk hoge inkomsten gerealiseerd, met relatief stabiele operationele kosten, aangezien dure gascentrales de groothandelsprijs voor elektriciteit hebben opgedreven. De Commissie stelt voor het inkomstenplafond voor de inframarginale producenten vast te stellen op 180 EUR/MWh. Daarmee kunnen producenten hun investerings- en exploitatiekosten dekken zonder afbreuk te doen aan investeringen in nieuwe capaciteiten die in overeenstemming zijn met onze energie- en klimaatdoelstellingen voor 2030 en 2050. De inkomsten boven het plafond zullen **door de regeringen van de lidstaten worden geïnd en worden gebruikt om energieconsumenten te helpen hun rekeningen te verlagen**. De lidstaten die elektriciteit verhandelen, worden aangemoedigd om, in een geest van solidariteit, bilaterale overeenkomsten te sluiten om een deel van de door de producerende staat geïnde inframarginale inkomsten te delen ten behoeve van eindgebruikers in de lidstaat met een lage elektriciteitsproductie. Dergelijke overeenkomsten moeten uiterlijk op 1 december 2022 worden gesloten wanneer de netto-invoer van elektriciteit uit een buurland ten minste 100 % bedraagt.

Ten derde stelt de Commissie ook een **tijdelijke solidariteitsbijdrage** voor voor de **overwinsten** uit activiteiten **in de olie-, gas-, steenkool- en raffinaderijsectoren** waarop het het inkomstenplafond voor de inframarginale producenten niet van toepassing is. Door deze in de tijd beperkte bijdrage zouden de investeringsstimulansen voor de groene transitie behouden blijven. De bijdrage zou door de lidstaten worden geïnd op winsten van 2022 die met minste 20 % zijn gestegen ten opzichte van de gemiddelde winst van de voorgaande drie jaar. De inkomsten zouden **door de lidstaten worden geïnd en worden doorgeleid naar energieverbruikers**, en vooral kwetsbare huishoudens, zwaar getroffen bedrijven en energie-intensieve industrieën. De lidstaten kunnen ook grensoverschrijdende projecten financieren in overeenstemming met de REPowerEU-doelstellingen, of een deel van de inkomsten gebruiken voor de gemeenschappelijke financiering van maatregelen om de werkgelegenheid te beschermen of investeringen in hernieuwbare energiebronnen en energie-efficiëntie te bevorderen.

Als **verdere interventie in de regels voor de elektriciteitsmarkt** stelt de Commissie ook voor om de toolbox voor energieprijzen uit te breiden om consumenten te helpen. De voorstellen zouden **voor het eerst de mogelijkheid bieden om onder de kostprijs gereguleerde elektriciteitsprijzen te hanteren** en de gereguleerde prijzen **uit te breiden tot kleine en middelgrote ondernemingen**.

Zoals Commissievoorzitter **Von der Leyen** op woensdag 7 september heeft [aangekondigd](#), zal de Commissie ook andere manieren blijven nastreven om de prijzen voor Europese consumenten en bedrijven te verlagen en de druk op de markt te verlichten. De Commissie zal haar besprekingen met de lidstaten verdiepen over de beste manieren om de gasprijzen te verlagen, zal ook verschillende ideeën voor prijsplafonds analyseren en de rol van het EU-energieplatform bij het faciliteren van overeenkomsten met leveranciers met lagere prijzen via vrijwillige gezamenlijke inkoop versterken. De Commissie zal ook blijven werken aan instrumenten [om de liquiditeit op de markt voor energiebedrijven te verbeteren](#), en het tijdelijke crisis kader voor staatssteun herzien om ervoor te zorgen dat het de lidstaten in staat blijft stellen de economie noodzakelijke en evenredige steun te verlenen en tegelijkertijd een gelijk speelveld te waarborgen. Tijdens de buitengewone zitting van de Raad Energie van 9 september hebben de ministers van Energie van de lidstaten hun goedkeuring gehecht aan de lopende werkzaamheden van de Commissie op deze gebieden.

Achtergrond

De Commissie heeft het probleem van de stijgende energieprijzen in het afgelopen jaar aangepakt, en de lidstaten hebben op nationaal niveau veel maatregelen genomen die de Commissie heeft verschaft via de [toolbox voor energieprijzen](#) die in oktober 2021 is goedgekeurd en in het voorjaar van 2022 is uitgebreid met de [mededeling over marktinterventies op korte termijn en verbeteringen op lange termijn van de opzet van de elektriciteitsmarkt](#) en het [REPowerEU-plan](#). De situatie op de energiemarkt is aanzienlijk verslechterd sinds de Russische invasie in Oekraïne en doordat Rusland zijn energiebronnen als wapen blijft gebruiken om Europa onder druk te zetten, wat de reeds krappe voorzieningssituatie na de COVID-19-pandemie heeft verergerd. De Commissie heeft al nieuwe minimumverplichtingen voor gasopslag en doelstellingen voor terugdringing van de vraag voorgesteld om het evenwicht tussen vraag en aanbod in Europa te vergemakkelijken, en de lidstaten hebben deze voorstellen snel aangenomen vóór de zomer.

Aangezien Rusland de gasvoorziening is blijven manipuleren en de levering aan Europa om ongerechtvaardigde redenen heeft stopgezet, zijn de markten krappere en nerveuzer geworden. De prijzen zijn verder gestegen in de zomermaanden, die ook werden gekenmerkt door extreme weersomstandigheden als gevolg van de klimaatverandering. Met name de droogte en extreme warmte hebben gevolgen gehad voor de elektriciteitsopwekking door waterkracht en kernenergie, waardoor de voorziening verder is afgenomen. Daarom stelt de Commissie, in de vorm van een verordening van de Raad op basis van [artikel 122](#) van het Verdrag, nu een noodinterventie op de elektriciteitsmarkt voor, met gemeenschappelijke Europese instrumenten om de hoge prijzen en onevenwichtigheden in het systeem tussen leveranciers en eindgebruikers van elektriciteit aan te pakken, waarbij de algemene werking van de interne energiemarkt in stand wordt gehouden en risico's voor de voorzieningszekerheid worden voorkomen.

Citaten van de Commissieleden

Voorzitter Ursula **von der Leyen**: *"De Russische agressie en manipulatie hebben gevolgen voor de mondiale en Europese energiemarkten, en we moeten vastberaden reageren. Vandaag dient de Commissie verdere voorstellen in, die de lidstaten snel kunnen aannemen en uitvoeren om de druk op huishoudens en bedrijven te verlichten. Wij blijven ons eensgezind opstellen tegenover Poetin die de gasvoorziening tot een wapen heeft gemaakt en ervoor zorgen dat de gevolgen van de hoge gasprijzen voor onze elektriciteitskosten in deze uitzonderlijke tijden tot een minimum worden beperkt.*

Frans **Timmermans**, uitvoerend vicevoorzitter van de Commissie, zei hierover: *"Deze ongekende*

maatregelen zijn een noodzakelijk antwoord op de tekorten aan energie en de hoge energieprijzen waarmee Europa te kampen heeft. Terugdringing van de vraag is van fundamenteel belang voor het algemene succes van deze maatregelen: daardoor worden de energierekeningen verlaagd, wordt het voor Poetin onmogelijk om zijn energiebronnen als wapen te gebruiken, vermindert de uitstoot en wordt de energiemarkt weer in evenwicht gebracht. Een plafond voor excessieve inkomsten zal leiden tot solidariteit van energiebedrijven die abnormaal hoge winsten boeken met hun afnemers die in moeilijkheden verkeren. Bovenal maakt deze crisis echter duidelijk dat het tijdperk van goedkope fossiele brandstoffen voorbij is en dat we sneller moeten overschakelen op eigen hernieuwbare energie.”

Europees Commissaris voor Energie, Kadri **Simson**: “We doen vandaag een noodinterventie in het ontwerp van onze elektriciteitsmarkt, waarbij de inkomsten voor goedkopere elektriciteitsproducenten worden gemaximeerd en uitzonderlijke maatregelen voor prijsregulering voor bedrijven en huishoudens worden toegestaan. Dit zal de lidstaten in staat stellen in deze moeilijke tijd inkomsten te genereren en te heroriënteren naar mensen in nood, zonder de werking van de markt op lange termijn te ondermijnen.”

Paolo **Gentiloni**, commissaris voor Economie: “Ons voorstel voor een solidariteitsbijdrage van de fossielebrandstoffenindustrie zal ervoor zorgen dat we de huidige energiecrisis in een geest van billijkheid aanpakken. In deze voor veel mensen zeer moeilijke tijden hebben fossielebrandstoffenbedrijven abnormaal hoge winsten gemaakt. Daarom is het van essentieel belang dat zij hun billijke bijdrage betalen aan de ondersteuning van kwetsbare huishoudens en zwaar getroffen sectoren, alsook aan de toekomstige enorme investeringen in hernieuwbare energie en energie-efficiëntie. Omdat Poetin energie als wapen inzet, hebben wij een collectieve inspanning van solidariteit nodig om een veiliger en duurzamer Europa tot stand te brengen.”

Meer informatie

[Voorstel voor een verordening van de Raad inzake een noodinterventie om de hoge energieprijzen aan te pakken](#)

[Vragen en antwoorden — Memo](#)

[Factsheet \(EN\)](#)

[Toespraak over de Staat van de Unie van 2022 door voorzitter Von der Leyen](#)

[Inleidende opmerkingen van uitvoerend vicevoorzitter Timmermans en commissaris Simson](#) *[[komt later beschikbaar]]*

IP/22/5489

Contactpersoon voor de pers:

[Tim McPHIE](#) (+ 32 2 295 86 02)

[Giulia BEDINI](#) (+32 2 295 86 61)

[Ana CRESPO PARRONDO](#) (+32 2 298 13 25)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)

Related media

 [Family looking at bills](#)